**शासकीय व अशासकीय अनुदानित व कायम विनाअनुदानित अध्यापक महाविद्यालयातील नियमित बी. एड. अभ्यासक्रमासाठीच्या सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षासाठी शिक्षण शुल्क व प्रवेश पद्धती <u>याबाबतची सुधारित नियमावली.</u>**

**महाराष्ट्र शासन**
**उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,**
शासन निर्णय क्रमांक : बी.एड. २०११ / प्र. क्र. ४९ / मशि - २,
**मंत्रालय ( विस्तार ), मुंबई - ४०० ०३२.**
दिनांक : ४ मे, २०११.

वाचा : १. शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक एनजीसी २००४ / (४१ / ०४ ) / मशि - ३, दिनांक १६ फेब्रुवारी, २००४.
२. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्रमांक : उशिसं / २०११ / बी. एड. सीईटी नियमावली / बी. एड. / ९२००, दिनांक १६ मार्च, २०११.,

## शासन निर्णय

बी. एड. प्रवेशाबाबतच्या नियमांस सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षासाठी मान्यता देण्याबाबत संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी दिनांक १६ मार्च, २०११ च्या पत्रान्वये सादर केलेल्या प्रस्तावास अनुसरुन खालील नियमावलीस शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

### बी.एड. प्रवेश : शैक्षणिक वर्ष २०११-२०१२
### नियमावली

१. प्रवेश पात्रता

१.१ महाराष्ट्रातील शासकीय, अशासकीय अनुदानित, अशासकीय विनाअनुदानित / कायम विना अनुदानित व अल्पसंख्यांक संस्था संचालित अनुदानित, विना अनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयामध्ये नियमित बी.एड अभ्यासक्रमासाठी द्यावयाचे प्रवेश विद्यापीठ विभागानुसार सामाईक प्रवेश परीक्षा (CET) घेऊन गुणवत्तेनुसार खालील पध्दतीने केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेव्दारे (Govt. CAP) करण्यात येतील.

अ. शासकीय व अनुदानित महाविद्यालये : १०० टक्के जागा
ब. शासकीय केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयेत सहभागी अशासकीय विनाअनुदानित / कायम विना अनुदानित महाविद्यालये : ८० टक्के जागा
क. १. अनुदानित अल्पसंख्यांक महाविद्यालये : ५० टक्के जागा
२. शासकीय केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयेत सहभागी अशासकीय विनाअनुदानित/ कायम विना अनुदानित अल्पसंख्यांक महाविद्यालये : ५० टक्के जागा

ड. केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेत सहभागी असणाऱ्या अशासकीय विनाअनुदानित / कायम विना अनुदानित संस्थांनी आपला २० टक्के व्यवस्थापन कोटा भरतांना दिनांक १६ फेब्रुवारी, २००४ च्या शासन निर्णयामध्ये विहित केल्यानुसार केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेतील (Govt. CAP) वर्षे २०११-१२ च्या सीईटी उत्तीर्ण पात्र उमेदवारातूनच अथवा महाराष्ट्र विनाअनुदान अध्यापक महाविद्यालय संस्था चालक असोसिएशन ( Asso. CAP) यापैकी एकाच (CAP) मधून गुणवत्तेनुसार भरता येईल. दोन्ही (CAP) मधून जागा भरता येणार

नाहीत.

केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेतून ज्या विनाअनुदानित / कायम विना अनुदानित अध्यापक महाविद्यालयाने व्यवस्थापन कोट्यांतर्गत जागा भरल्या आहेत त्या अध्यापक महाविद्यालयांना त्यांच्या Login ID मधून प्रवेशपत्र काढून देणे आवश्यक राहील. केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेतून व्यवस्थापन कोटयांतर्गत प्रवेशित उमेदवाराची यादी केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारा प्रमाणित करुन घेणे आवश्यक राहील. केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयेत सहभागी अशासकीय विना अनुदानित / कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयाने महाराष्ट्र विनाअनुदान अध्यापक महाविद्यालय संस्था चालक असोसिएशन ( Asso. CAP) मधून व्यवस्थापन कोटा भरला असेल तर व्यवस्थापन कोटयांतर्गत प्रवेशित उमेदवाराची यादी महाराष्ट्र विनाअनुदान अध्यापक महाविद्यालय संस्था चालक असोसिएशकडून प्रमाणित करुन घेणे व प्रवेश नियंत्रण समितीकडून मान्य करून घेणे अनिवार्य राहील.

तसेच व्यवस्थापन कोटयांतर्गत सदर बी.एड प्रवेश नियमावलीनुसार विषय व संवर्गनिहाय जागा भरणेही अनिवार्य राहिल.

व्यवस्थापन कोटयांतर्गत पुरेशा जागा संस्थेला उपलब्ध न झाल्यास अथवा संस्था व्यवस्थापन कोटा घेऊ इच्छित नसल्यास त्या जागा संस्थेला केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेकडे समर्पित करता येतील.

इ. अनुदानित अल्पसंख्यांक महाविद्यालयांनी भरावयाच्या ५० टक्के जागा दिनांक १६ फेब्रुवारी, २००४ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेतील वर्ष २०११-१२ च्या सीईटी उत्तीर्ण पात्र उमेदवारातूनच बी.एड प्रवेश नियमाचे पालन करुन संबंधित अल्पसंख्यांक उमेदवारांमधूनच गुणवत्तेनुसार भरणे अनिवार्य राहिल. प्रवेशित उमेदवारांना संबंधित महाविद्यालयाने त्यांच्या Login ID मधून प्रवेशपत्र काढून देणे आवश्यक राहील. अल्पसंख्यांक कोटयांतर्गत प्रवेशित उमेदवारांची यादी केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेमार्फत प्रमाणित करुन घेणे आवश्यक राहील.

अल्पसंख्यांक कोटयांतर्गत पुरेशा जागा संस्थेला उपलब्ध न झाल्यास अथवा संस्था अल्पसंख्यांक कोटा घेऊ इच्छित नसल्यास त्या जागा संस्थेला केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेकडे समर्पित करता येतील.

ई. केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेत सहभागी अशासकीय विनाअनुदानित आणि कायम विना अनुदानित अल्पसंख्यांक अध्यापक महाविद्यालयांना अल्पसंख्यांक कोटा केंद्रीय प्रवेश प्रक्रिया (Govt. CAP) अथवा महाराष्ट्र विनाअनुदान अध्यापक महाविद्यालय संस्था चालक असोसिएशन (Asso.CAP) यापैकी एकाच CAP मधून जागा भरता येतील. दोन्ही CAP मधून एकत्रित जागा भरता येणार नाहीत. ज्या विनाअनुदानित कायम विना अनुदानित अल्पसंख्यांक अध्यापक महाविद्यालयाने केंद्रीय प्रवेश प्रक्रिये (CAP) मधून अल्पसंख्यांक कोटा भरला आहे त्यांना Login ID मधून प्रवेशपत्र काढून देणे आवश्यक राहील. तसेच अल्पसंख्यांक कोटयांतर्गत प्रवेशित उमेदवारांची यादी केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारा प्रमाणित करुन घेणे आवश्यक राहील. केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयेत सहभागी अशासकीय विना अनुदानित / कायम विनाअनुदानित अल्पसंख्यांक अध्यापक महाविद्यालयाने महाराष्ट्र विना अनुदानित अध्यापक महाविद्यालय संस्था चालक असोसिएशनमार्फत अल्पसंख्यांक कोटा भरला असेल तर अल्पसंख्यांक कोट्यांतर्गत प्रवेशित उमेदवाराची यादी महाराष्ट्र विनाअनुदानित अध्यापक महाविद्यालय संस्थाचालक असोसिएशन तसेच प्रवेश नियंत्रण समितीकडून मान्य करून घेणे अनिवार्य राहील.

अल्पसंख्यांक कोटयांतर्गत पुरेशा जागा संस्थेला उपलब्ध न झाल्यास अथवा संस्था अल्पसंख्यांक कोटा घेऊ इच्छित नसल्यास त्या जागा संस्थेला केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेकडे समर्पित करता येतील.

१.२ महाराष्ट्र विनाअनुदानित अध्यापक महाविद्यालय संस्थाचालक असोसिएशनचे सदस्य असलेले अशासकीय विना अनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील प्रवेश संघटनेमार्फत घेतलेली त्या त्या वर्षाची सामाईक परीक्षा (Asso. CET) व (Asso.CAP) द्वारा एक खिडकी योजने अंतर्गत प्रवेश होणे बंधनकारक राहील. मा. सर्वोच्च न्यायालय / मा. उच्च न्यायालय / प्रवेश नियंत्रण समितीचे निर्णय / शासनाकडून वेळोवेळी प्रसिध्द करण्यात आलेले प्रचलित निर्णय व नियम बंधनकारक राहतील. महाविद्यालयात प्रवेशित उमेदवारांची यादी असोसिएशनद्वारा प्रमाणित करुन प्रवेश नियंत्रण समितीकडून मान्य करून घेणे बंधनकारक राहील.

१.३ अ) १) मान्यताप्राप्त अकृषि विद्यापीठे, कृषि विद्यापीठे, मुक्त विद्यापीठे व अभिमत विद्यापीठे यांच्या कला / विज्ञान / वाणिज्य / गृहविज्ञान / कृषिविज्ञान / संगणक / माहिती तंत्रज्ञान / अभियांत्रिकी /

समाजकार्य (BSW) या विद्याशाखांमधून ज्यांनी शालेय / उच्च माध्यमिक स्तरावरील विषयात तीन वर्षांची पदवी किंवा पदव्युत्तर पदवी प्राप्त केली असेल व पदवी किंवा पदव्युत्तर पदवीला खुल्या संवर्गातील ज्या उमेदवाराला किमान ५० टक्के गुण (प्रवेश अर्जासाठी ४९.५ टक्के व त्यापुढील अपूर्णांकातील गुण ५० टक्के पुर्णांकात धरण्यांत येतील) व मागासवर्गीय संवर्गातील (अ.जा., अ.ज., वि.जा.भ.ज., इ.मा.व. व वि.मा.प्र.) ज्या उमेदवारांना किमान ४५ टक्के गुण (प्रवेश अर्जासाठी ४४.५टक्के व त्यापुढील अपूर्णांकातील गुण ४५ टक्के पुर्णांकात धरण्यांत येतील) व महाराष्ट्राबाहेरील विद्यापीठातील सर्व संवर्गातील उमेदवारांना किमान ५० टक्के गुण मिळाले आहेत (प्रवेश अर्जासाठी ४९.५ टक्के व त्यापुढील अपूर्णांकातील गुण ५० टक्के पुर्णांकात धरण्यांत येतील) असे उमेदवार बी.एड. प्रवेशासाठी घेण्यात येणाऱ्या सामायिक प्रवेश परिक्षेस (CET) बसण्यास पात्र राहतील.

खालील पदवीधारक उमेदवार बी.एड प्रवेशास पात्र राहणार नाहीत.

(१) दोन वर्षाच्या अभ्यासक्रमाची पदवी धारण करणारे उमेदवार ,

(२) उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक समक १०९९/१३४/मशि-४, दिनांक १४.०६.१९९९, शासन पूरकपत्र क्रमांक : समक १०९९ / १३४ / मशि १, दिनांक ५.४.२००३ तसेच शासन निर्णय क्रमांक : समक २००७ / (२६ / ०७) / मशि ६, दिनांक २८.२.२००७ अन्वये शासनाने पदवी समकक्षता दिलेले पदवीधारक,

(३) नियम क्र.१.३ अ मध्ये नमूद केलेल्या विद्याशाखा व्यतिरिक्त इतर विद्याशाखेचे पदवीधर.

**अ)** २) सामायिक प्रवेश परिक्षेस (CET) खुल्या संवर्गातील उमेदवारास ५० पैकी किमान १८ गुण व मागासवर्गीय संवर्गातील उमेदवारास किमान १५ गुण व महाराष्ट्राबाहेरील विद्यापीठातील सर्व संवर्गातील उमेदवारास किमान १८ गुण मिळाले असतील, तर ते उमेदवार बी.एड. अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशाला पात्र राहतील.

**ब)** इंग्रजी माध्यमात प्रवेशोच्छुक उमेदवाराने सामायिक प्रवेश परीक्षा (CET) व्यतिरिक्त इंग्रजी भाषा ज्ञान चाचणी परीक्षा देणे आवश्यक आहे. इंग्रजी माध्यमाच्या प्रवेशपात्रतेसाठी इंग्रजी भाषा ज्ञान चाचणी ( ELCT ) परीक्षेत ५० पैकी १८ गुण (३६ टक्के) प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

**क)** शिक्षक म्हणून सेवेत असलेल्या व किमान दोन शैक्षणिक वर्षे पूर्ण वेळ सलग सेवा झालेल्या व ज्यास प्रशिक्षित शिक्षक (Trained Teacher) किंवा अप्रशिक्षित शिक्षक (Untrained Teacher) म्हणून शालेय शिक्षण विभागाकडून मान्यता प्राप्त झाली आहे अशा उमेदवारास नियमित बी.एड. अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश अर्ज करण्यासाठी १.३ अ (१) मधील किमान शेकडा गुणाची अट लागू राहणार नाही. सदर सेवा संबंधित शिक्षणाधिकारी किंवा गट शिक्षणाधिकारी यांनी प्रमाणित केलेले किंवा तसेच केंद्रीय / सीबीएससी शाळेतील शिक्षकांसाठी संबंधित सक्षम अधिकाऱ्यांने सेवा प्रमाणित केलेले अनुभवाचे प्रमाणपत्र तसेच संस्थेचे नियुक्ती पत्र व सोबत बी.एड अभ्यासक्रमासाठी कार्यमुक्त केल्याचे संस्थेचे पत्र जोडणे आवश्यक राहील. तथापि, अशा उमेदवारांना सीईटीच्या किमान गुणाची अट १.३ अ (२) प्रमाणे अनिवार्य आहे. (मानद (Honorary), मानधनावरील (Honorarium), अर्धवेळ (Part Time), बिनपगारी अथवा तासिकातत्वावरील (CHB) सेवा ग्राहय धरल्या जाणार नाहीत.)

**ड)** जे उमेदवार मार्च / एप्रिल २०११ ला पदवीच्या अंतिम परिक्षेला बसणार आहेत ते उमेदवार सामायिक प्रवेश परीक्षा (C.E.T.) देण्यास पात्र राहतील. महाविद्यालयाचा प्राधान्यक्रम भरण्याच्या कालावधीपर्यंत ज्या उमेदवारांच्या पदवी परीक्षेचा निकाल जाहीर होईल व जे १.३ अ प्रमाणे तसेच इंग्रजी माध्यमासाठी १.३ अ व ब प्रमाणे पात्र असतील व जे प्राधान्यक्रम अर्ज ( Option Form ) भरतील अशांचा समावेश बी.एड. प्रवेश प्रक्रियेत केला जाईल. ज्या उमेदवारांचा प्रवेश प्रक्रियेच्या मधल्या काळात पदवी निकाल लागेल व ते बी.एड प्रवेशासाठी नियम क्रमांक १.३ अ तसेच इंग्रजी माध्यमासाठी १.३ अ व ब प्रमाणे पात्र असतील तर त्यांस त्यावेळी प्राधान्यक्रम अर्ज ( Option Form ) भरता येईल व त्यानंतरच्या प्रवेश प्रक्रियेत त्यांचा समावेश केला जाईल. अशा उमेदवारांना प्राधान्य क्रम अर्ज भरण्यापूर्वी झालेल्या प्रवेश प्रक्रियेत गुणवत्तेनुसार स्थान मागता येणार नाही.

१.४ ज्या विद्यापीठाच्या पदवी परीक्षेच्या गुणपत्रकात गुणांच्या ऐवजी श्रेणी (ग्रेड) दिलेली असेल अशा उमेदवारांनी त्या त्या विद्यापीठाचे त्या श्रेणीशी (ग्रेड) समकक्ष गुण दर्शविणारे साक्षांकित प्रमाणपत्र अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे. ज्या विद्यापीठात विषयांच्या ऐवजी कोड नंबर दिलेले असतील त्यांनी विषयांचा कोड नंबर तक्ता सोबत जोडणे आवश्यक आहे.

१.५ उमेदवारांना पदवी परीक्षेच्या ज्या गुणांवर पदवी प्राप्त झाली आहे (विद्यापीठाने दिलेल्या अतिरिक्त

गुणांची गणना करुन) त्या एकूण गुणांची टक्केवारी किमान पात्रतेसाठी व गुणवत्तेसाठी ग्राह्य धरली जाईल. (उदा.काही विद्यापीठांत तीन वर्षाचे गुण एकत्रित करुन पदवी दिली जाते, काही विद्यापीठात दोन वर्षाचे गुण एकत्रित करुन पदवी दिली जाते तर काही विद्यापीठात केवळ तृतीय वर्षाच्या गुणांवर पदवी दिली जाते.) विद्यापीठाने श्रेणी/ वर्ग देण्यासाठी स्विकारलेल्या पध्दतीनुसार पदवी गुणाची गणना करावी.

१.६ १) उमेदवाराने विशेष अध्यापन पध्दतीच्या विषयाच्या प्रवेश अर्जात नोंद करतांना निवडलेला विषय हा पदवी अभ्यासक्रमातील अनिवार्य / सक्तीचा (Compulsory) विषय असू नये. तो विषय ऐच्छिक (Optional) / विशेष (Special) / दुय्यम ( Subsidiary ) असावा. त्या विषयाचे पदवीला प्रथम / द्वितीय / तृतीय वर्ष मिळून किमान ६ पेपर्स असणे आवश्यक आहे. विशेष अध्यापन पध्दतीसाठी (Special Method) निवडावयाचा विषय हा शालेय / उच्च माध्यमिक स्तरावरील विषयापैकी एक असावा. या विषयाची सोय ज्या अध्यापक महाविद्यालयात आहे, त्या अध्यापक महाविद्यालयात तो प्रवेशास पात्र राहील.

२) नागपूर विद्यापीठांतर्गत त्या विद्यापीठाच्या अधिनियमानुसार प्रवेशासाठी उमेदवाराने निवडलेला विशेष अध्यापन पध्दतीचा विषय पदवीस्तरावरचा असावा. त्याचबरोबर दुसऱ्या अध्यापन पध्दतीसाठी निवडावयाचा विषयही पहिल्या विषयाप्रमाणे पदवीस्तरावर अभ्यासला असणे आवश्यक आहे. तसेच तृतीय वर्षापर्यंत किमान एक वर्ष इंग्रजी भाषा हा विषय आवश्यक विषय म्हणून अभ्यासलेला असावा. नागपूर विद्यापीठांतर्गत प्रवेश घेऊ इच्छिणारा उमेदवार त्या विद्यापीठाच्या नियमानुसार पात्र असेल तरच तो उमेदवार नागपूर विद्यापीठातील अध्यापक महाविद्यालयात प्रवेशास पात्र राहील. नागपूर विद्यापीठाच्या अधिनियमानुसार खालीलपैकी कोणतेही दोन ऐच्छिक विषय (Optional) म्हणून पदवीस्तरावर अभ्यासलेले असावेत. त्यांची निवड अध्यापन पध्दतीसाठी उमेदवाराला करता येईल. तथापि प्राधान्यक्रम देताना ते विषय संबंधित शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात असणे आवश्यक आहे.

१) मराठी, २) इंग्रजी, ३) हिंदी, ४) संस्कृत, ५) पाली, ६) ऊर्दू, ७) इतिहास, ८) भूगोल, ९) नागरिकशास्त्र, १०) अर्थशास्त्र, ११) वाणिज्य, १२) रसायनशास्त्र, १३) भौतिकशास्त्र, १४) जीवशास्त्र १५) गणित, १६) गृहविज्ञान, १७) संगीत

३) महाराष्ट्रातील काही विद्यापीठांतर्गत एखाद्या विषयाचे प्रथम, द्वितीय आणि तृतीय वर्ष मिळून पाच पेपर्स घेऊन पदवी मिळवता येते. अशा विद्यापीठाच्या उमेदवारांनी ज्या ऐच्छिक (Optional) / विशेष (Special) / दुय्यम (Subsidiary) विषयांचे पाच पेपर्स दिले आहेत, तो विषय विशेष अध्यापन पध्दतीसाठी त्यांना निवडावयाची मुभा राहील व असे उमेदवार बी.एड. प्रवेशास पात्र समजण्यात येतील.

४) अमरावती व नागपूर विद्यापीठात पदवीच्या प्रथम वर्षाला एकूण ५ विषय असतात. त्यात दोन आवश्यक व तीन ऐच्छिक विषय असतात. तेच ऐच्छिक विषय द्वितीय व तृतीय वर्षाच्या अभ्यासक्रमात अंतर्भूत असतात. त्यामुळे विद्यार्थी कोणतेही तीनच पेपर्स विशेष स्तरावर किंवा दुय्यम स्तरावर अभ्यासून पदवी प्राप्त करु शकतो. म्हणून अमरावती, नागपूर किंवा यासारखा अभ्यासक्रम असलेल्या महाराष्ट्रातील अन्य विद्यापीठातून संबंधित विद्यापीठाच्या नियमानुसार उमेदवाराने संबंधित विषयाचे ऐच्छिक / विशेष / दुय्यम तीन पेपर्स घेऊन पदवी संपादन केली असेल तर तो विषय विशेष अध्यापन पध्दती क्र. १ साठी निवडावयाची मुभा राहील व अशा उमेदवारास बी.एड. प्रवेशास पात्र समजण्यात येईल.

५) जर एखादा उमेदवार एकापेक्षा अधिक विशेष अध्यापन पध्दतीसाठी पात्र व इच्छुक असेल तर अशा उमेदवाराने पात्र अध्यापन पध्दतीसाठी अर्जात सुचनेप्रमाणे नोंद करणे आवश्यक आहे. उमेदवाराने अध्यापन पध्दतीसाठीचा विषय पदवीस्तरावर ऐच्छिक (Optional) / विशेष (Special) / दुय्यम (Subsidiary) म्हणून अभ्यासलेला असावा. अनिवार्य/ सक्तीचा (Compulsory) विषय विशेष अध्यापन पध्दतीसाठी निवडता येणार नाही.

६) अ) उमेदवाराने अतिरिक्त विषय घेऊन अतिरिक्त पदवी प्राप्त केली असेल तर उपरोक्त १.६(५) या नियमाप्रमाणे तो विषय अध्यापन पध्दती निवडण्यास पात्र राहील; परंतु गुणवत्तेसाठी त्याचे प्रथम पदवीचे मुळ गुण ग्राह्य धरले जातील.

ब) नागपूर विद्यापीठात उमेदवारास अतिरिक्त पदवीचा विषय प्रथम अध्यापन पध्दतीसाठी (नागपूर विद्यापीठाच्या अधिनियमानुसार) निवडता येणार नाही.

७) केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेत समाविष्ट असणाऱ्या महाविद्यालयाबाबतची प्रवेशक्षमता, माध्यम, अध्यापनपध्दती व शिक्षणशुल्क इत्यादी माहिती वेबसाईटवर व ए.एल.सी सेंटरवर महाविद्यालयाचा

प्राधान्यक्रम भरतेवेळी उमेदवारांना उपलब्ध होईल.

१.७ अ) वाणिज्य विद्याशाखा / सामाजिकशास्त्र विद्याशाखा / कृषी / संगणक / समाजकार्य (BSW) / अभियांत्रिकी विद्याशाखा तसेच माहिती तंत्रज्ञान शाखेच्या पदवीधरांनी प्रवेश अर्जात अध्यापन पध्दतीऐवजी आपल्या विद्याशाखेची नोंद करावी. संबंधित अध्यापन पध्दती सर्व महाविद्यालयात उपलब्ध नाहीत, परंतु ५.१ क, ड, इ नुसार सर्व महाविद्यालयात संबंधित विषयांसाठी जागा राखीव आहेत. त्यामुळे गुणवत्तेनुसार प्रवेशित उमेदवाराला अशा महाविद्यालयात आपल्या विषयाची अध्यापन पध्दती मागण्याचा अधिकार असणार नाही. जर उमेदवाराला आपल्या विद्याशाखेची निवड अध्यापन पध्दतीसाठी करावयाची असेल तर उमेदवाराने ज्या अध्यापक महाविद्यालयात आपला विषय आहे त्याच महाविद्यालयाचा प्राधान्यक्रम द्यावा.

ब) केंद्रीय प्रवेश पध्दतीनुसार वरील विद्याशाखांच्या उमेदवारांना ज्या शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात प्रवेश मिळेल त्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य संबंधित उमेदवारास महाविद्यालयात उपलब्ध अध्यापन पध्दतीपैकी पदवीस्तरावरील विषयांशी सुसंगत अध्यापनपध्दती १ व २ निश्चित करतील. उदा. आय.टी / कृषी / संगणक या विषयांची अध्यापन पध्दती उपलब्ध नसल्यास अशा विद्यार्थ्यांना विज्ञान / गणित हे विषय घ्यावे लागतील.

क) प्रथम अध्यापन पध्दतीसाठी सोय असलेल्या प्रत्येक विषयासाठी माध्यमनिहाय, विषयनिहाय, संवर्गनिहाय, टक्केवारीनुसार एकूण उपलब्ध जागा विचारात घेऊन खालील प्रमाणे प्रवेश दिले जातील. :

१) प्रथम पदवी प्राप्त केलेल्या विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांसाठी ७० टक्के जागा.

२) प्रथम पदवी प्राप्त केलेले विद्यापीठ सोडून महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांसाठी २८ टक्के जागा.

३) महाराष्ट्राबाहेरील विद्यापीठातून प्रथम पदवी प्राप्त केलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी २ टक्के जागा.

४) हे विभाजन तिसऱ्या फेरीपर्यंत राहील.

५) प्रवेशाच्या तीन फेऱ्यानंतर जागा शिल्लक राहिल्यास संबंधित अध्यापक महाविद्यालयामार्फत राज्यस्तरीय गुणवत्ता यादीतून गुणवत्तेनुसार विषयनिहाय / संवर्गनिहाय प्रवेश दिले जातील व त्यासाठीचे वेळापत्रक आवश्यकतेनुसार स्वतंत्रपणे वेबसाईट व वर्तमानपत्रे यामधून प्रसिध्द केले जाईल.

टीप : केंद्रीय प्रवेशपध्दतीद्वारा बी.एड. प्रवेश होत असल्यामुळे केंद्रीय बी.एड. प्रवेशाचे नियम राज्यातील सर्व विद्यापीठांना लागू राहतील.

## २ अतिरिक्त गुण-

२.१ खालील अ, ब आणि क यापैकी कोणत्याही एका अथवा अधिक उपक्रमात भाग घेतल्याचे प्रमाणपत्र सादर केल्यास उमेदवाराच्या पदवीच्या अंतिम परीक्षेतील **एकत्रित गुणसंख्येत जास्तीतजास्त पाच अतिरिक्त गुण मिळविण्यात येतील** व त्यानंतर गुणांची टक्केवारी काढली जाईल.

अ) ज्या उमेदवारांनी पदवी पर्यंत एन.एस.एस. / प्रौढ साक्षरता कार्यक्रमात अनुक्रमे किमान १२० ते २४० तास प्रत्यक्ष काम केल्याचे अथवा दोन वर्ष काम केल्याचे महाविद्यालय / विद्यापीठ यांचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे अशा उमेदवारांना, (जरी गुणपत्रिकेवर अतिरिक्त म्हणून एन.एस.एस. चे गुण दर्शविलेले असतील तरी नियमाप्रमाणे पाच गुण देय राहतील.)

ब) एन.सी.सी. ची बी/सी ग्रेड परीक्षा उत्तीर्ण केल्याचे प्रमाणपत्र जोडले आहे अशा उमेदवारांना (जरी गुणपत्रिकेवर अतिरिक्त म्हणून एन.सी.सी.चे गुण दर्शविले असतील तरी नियमाप्रमाणे पाच गुण देय राहतील.)

क) आंतर-महाविद्यालयीन विद्यापीठीय स्तर, विद्यापीठ स्तर, आंतर-विद्यापीठ स्तर, राज्यस्तरीय, राष्ट्रीय अथवा आंतरराष्ट्रीय स्तरावर आयोजित क्रीडा, सांस्कृतिक कार्यक्रम व इतर स्पर्धेत भाग घेतल्याचे प्रमाणपत्र जोडले आहे अशा उमेदवारांना.

२.२ **अ)** कोणत्याही विद्याशाखेची पदव्युत्तर पदवी परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या उमेदवारांस.

**ब)** डिप्लोमा इन एज्युकेशन / डिप्लोमा इन टिचर्स एज्युकेशन / बी.पी.एड / विद्यापीठाने किंवा शासनाने प्रदान केलेली शिक्षक प्रशिक्षण विषयक पदविका किंवा पदवी प्राप्त केलेल्या उमेदवारांस (फक्त एका पदवी किंवा पदविकेसाठी ) अंतिम परीक्षेत प्राप्त श्रेणीनुसार वरील अ आणि ब उमेदवारास अतिरिक्त शेकडा गुण पुढील प्रमाणे देण्यात येतील :

| प्राप्त केलेली श्रेणी | प्रथम श्रेणी | द्वितीय श्रेणी | तृतीय श्रेणी/उत्तीर्ण |
|---|---|---|---|
| अतिरिक्त शेकडा गुण | ५ | ४ | ३ |

G:\B.Ed.GR 2011-12.doc

**विशेष सूचना-**

**अ)** प्राधान्यक्रम अर्ज भरतेवेळी प्रवेश पात्रता असेल तरच उमेदवारांना अतिरिक्त गुणांचा लाभ मिळेल.

**ब)** शिक्षण प्रशिक्षण विषयक प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण उमेदवारास अतिरिक्त गुण मिळणार नाहीत.

**क)** उमेदवाराने एकापेक्षा अधिक पदव्युत्तर पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केलेल्या असल्या तरी एकाच पदव्युत्तर पदवीसाठी अतिरिक्त गुणांचा लाभ घेता येईल.

**ड)** शिक्षक प्रशिक्षण विषयक एकापेक्षा अधिक पदवी किंवा पदविका परीक्षा उत्तीण केलेली असल्या तरी एकाच पदवी / पदविकेसाठी अतिरिक्त गुणांचा लाभ घेता येईल.

२.३ खालील अ, ब, क पैकी कोणत्याही एकाच संवर्गासाठी उमेदवाराशी नाते व संबंधितास सवलत देय असल्याचे सक्षम अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र सादर केल्यास (शेकडा दोन) अतिरिक्त गुण देण्यात येतील.

अ) स्वातंत्र्य सैनिकांची मुले / मुली / पती / पत्नी यांना

ब) प्रकल्पग्रस्त / भूकंपग्रस्त कुटुंबातील उमेदवारांना

क) परित्यक्ता / घटस्फोटीत महिला / विधवांना.

३ **सामाईक प्रवेश परीक्षा (CET)**

अ) सामाईक प्रवेश परीक्षा ही मानसिक क्षमता, शिक्षक अभिक्षमता व सामान्यज्ञान या विषयांवर आधारित ५० गुणांची व १ तासाची वस्तुनिष्ठ ( बहुपर्यायी प्रश्न ) स्वरुपाची घेण्यात येईल.

ब) प्रवेश अर्ज, सी.ई.टी. परीक्षा व प्रवेशप्रक्रिया शुल्क :

१. खुल्या संवर्गासाठी व महाराष्ट्राबाहेरील सर्व संवर्गासाठी रु.६५०/-

२. महाराष्ट्रातील मागासवर्गीयासाठी (अ.जा., अ.ज., वि.जा.भ.ज., इ.मा.व. व वि.मा.प्र.) रु.३५०/-

( उमेदवाराने अर्ज घेतेवेळी मागासवर्गीस असल्याचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र दाखविणे आवश्यक आहे. )

सूचना : एकापेक्षा अधिक प्रवेश प्रकारासाठी (७० टक्के, २८ टक्के, २ टक्के)/ अध्यापन पध्दतीसाठी/माध्यमासाठी वेगळे शुल्क व अर्ज भरण्याची आवश्यकता नाही.

**क) सीईटीचे माध्यम मराठी व इंग्रजी असेल.**

४ **गुणवत्ता यादीतील क्रम ठरविण्याची पद्धती**

सामाईक प्रवेश-परीक्षेनंतर पात्र उमेदवारांच्या गुणवत्तायादीसाठी उमेदवाराने मिळविलेल्या गुणांचा विचार पुढीलप्रमाणे करण्यात येईल व त्याचा गुणवत्ता क्रम ठरविण्यात येईल :

**अ)** १) या पुस्तिकेतील नियम क्र. १.५ नुसार प्राप्त गुण आणि नियम २.१/२.२/२.३ नुसार प्राप्त अतिरिक्त गुणांची बेरीज करुन उमेदवारास प्राप्त झालेल्या गुणांकाचे ५० टक्के गुण.

२) जो उमेदवार पदव्युत्तर गुणांमुळे पात्र ठरला आहे, त्याची गुणवत्ता पदवीला प्राप्त गुण आणि नियम २.१/२.२/२.३ नुसार प्राप्त अतिरिक्त गुणांची बेरीज करुन उमेदवारास प्राप्त झालेल्या गुणांकाचे ५० टक्के गुण.

**ब)** सामाईक प्रवेश परीक्षेत उमेदवाराने प्राप्त केलेले गुण.

**क)** उमेदवाराने ४ अ १ अथवा ४ अ २ आणि ४ ब गटात प्राप्त केलेल्या गुणांची बेरीज करुन येणाऱ्या गुणांकानुसार उमेदवाराचा गुणवत्ता क्रम ठरविला जाईल.

५ **शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील जागांची विभागणी**

५.१ **अ. विद्याशाखानिहाय /विषयनिहाय**

प्रत्येक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात विद्याशाखा-निहाय व विषय-निहाय जागांची विभागणी खालील प्रमाणे राहीलः

**ब. कला शाखा-**

| | |
|---|---|
| १) इंग्रजी अध्यापन पध्दती | १५ टक्के |
| २) मराठी अध्यापन पध्दती | १५ टक्के |
| ३) हिंदी अध्यापन पध्दती | १० टक्के |
| | **४० टक्के** |

(ज्या महाविद्यालयात तीनपेक्षा अधिक भाषा असतील तेथील जागांचे विभाजन महाविद्यालयामध्ये उपलब्ध सर्व भाषा अध्यापन पध्दतीमध्ये समान राहील.)

**क. शास्त्र शाखा-**

१) शास्त्र अध्यापन पध्दती २० टक्के

२) गणित अध्यापन पध्दती १५ टक्के
३) कृषी शास्त्र २ टक्के
४) संगणक / माहिती तंत्रज्ञान / अभियांत्रिकी ३ टक्के
**४० टक्के**

**ड. वाणिज्य शाखा एकूण - ५ टक्के**

**इ. सामाजिक शास्त्रे**

१) इतिहास अध्यापन पध्दती ६ टक्के
२) भूगोल अध्यापन पध्दती ६ टक्के
(ज्या महाविद्यालयात दोनपेक्षा अधिक सामाजिकशास्त्र अध्यापन पध्दती असतील त्या ठिकाणी उपलब्ध सर्व समाजशास्त्र अध्यापन पध्दतीमध्ये ५.१ इ १) व २) प्रमाणे उपलब्ध जागांचे विभाजन समान राहील.)
३) इतिहास व भूगोल वगळून इतर सामाजिक शास्त्रे ३ टक्के
**१५ टक्के**
**एकूण १०० टक्के**

५.२ **शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील जागांची विभागणी (विद्यापीठ क्षेत्रानुसार )**

**अ)** प्रत्येक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील एकूण प्रवेश क्षमतेच्या शेकडा ७० टक्के जागा ते महाविद्यालय ज्या विद्यापीठ क्षेत्रात येते, त्या विद्यापीठाची प्रथम पदवी संपादन केलेल्या बी.एड. प्रवेशास पात्र उमेदवारांसाठी राहतील.

**ब)** १) प्रत्येक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या एकूण प्रवेश क्षमतेच्या शेकडा २८ टक्के जागांसाठी ते महाविद्यालय ज्या विद्यापीठ क्षेत्रात येते त्या विद्यापीठाचे पदवीधर उमेदवार वगळून महाराष्ट्रातील अन्य सर्व मान्यताप्राप्त अकृषी विद्यापीठे, कृषी विद्यापीठे, टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ-पुणे. इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठाची महाराष्ट्रातील केंद्रे, मौलाना आझाद राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठाची महाराष्ट्रातील केंद्रे व यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक येथून पदवी संपादन केलेले उमेदवार बी.एड. प्रवेशास पात्र राहतील.

२) सैन्य दलातील सक्रिय असलेले आजी (ॲक्टिव्ह सर्व्हिसेस) / अधिकारी व कर्मचारी तसेच माजी सैनिकांची मुले/मुली/ पती/पत्नी व स्वतः माजी सैनिक यांच्यासाठी राखीव जागेवर महाराष्ट्र राज्यात सेवेत असलेल्या तसेच महाराष्ट्रातील रहिवासी असलेले परंतु राज्याबाहेर सैन्यदलात नोकरीत असलेल्या अधिकारी/सैनिक/कर्मचारी यांची मुले/मुली/पती/पत्नी यांनी इतर राज्यातील मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केली आहे, असे उमेदवार त्यांच्यासाठी २८ टक्क्यामधील २ टक्के राखीव असलेल्या जागांवर प्रवेशास पात्र राहतील.

**क)** शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयांच्या एकूण प्रवेश-क्षमतेच्या २ टक्के जागा महाराष्ट्राबाहेरील मान्यताप्राप्त विद्यापीठातील पदवीधरांसाठी तसेच ५.२ ब (१) मधील मुक्त विद्यापीठांची महाराष्ट्रातील केंद्रे वगळून महाराष्ट्राबाहेरील केंद्रातील पदवीधरांसाठी राहतील. या जागेसाठी सर्व उमेदवार खुल्या गटातील समजण्यात येतील. त्यांना माध्यमाची व विषयाची प्रवेश नियमावलीतील अट पूर्ण करणे बंधनकारक राहील.

**ड)** ३० (२८ + २) टक्के जागांसाठी विद्यापीठांबाहेरील उमेदवारांचे पुरेसे अर्ज न आल्यास उर्वरित जागा संबधित महाविद्यालयाच्या विद्यापीठ क्षेत्रातील ७० टक्के कोट्याच्या प्रतिक्षा यादीतील उमेदवारांमधून गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील.

**इ)** १) उर्दू व गुजराथी माध्यमाच्या अध्यापन पध्दती असलेल्या शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील ७० टक्के जागा त्याच विद्यापीठ क्षेत्रातील उमेदवारांमधून भरण्यात येतील व ३० टक्के जागा राज्यातील अन्य विद्यापीठ क्षेत्रातील उमेदवारांमधून गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील.

२) स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड, या विद्यापीठ क्षेत्रातील उर्दू माध्यमाचे विद्यार्थी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद या विद्यापीठाच्या उर्दू माध्यमाच्या महाविद्यालयात ७० टक्के जागांवर प्रवेशासाठी पात्र राहतील. उर्वरित २८ टक्के जागा राज्यातील अन्य विद्यापीठ क्षेत्रातील व २ टक्के जागा राज्याबाहेरील विद्यापीठाच्या उमेदवारांतून भरण्यात येतील. त्यानंतर काही जागा शिल्लक राहिल्यास त्याच विद्यापीठाच्या क्षेत्रातील प्रतिक्षा यादीतील उमेदवारांमधून भरण्यात येतील.

३) महाराष्ट्रातील उर्दू व गुजराथी माध्यमासाठी / अध्यापन पध्दतीसाठी पुरेसे उमेदवार प्रवेशासाठी उपलब्ध न झाल्यास रिक्त जागांवर अन्य राज्यातील उमेदवारांचा गुणवत्तेनुसार विचार

करण्यात येईल.

**ई)** काश्मिरी विस्थापितांसाठी शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्रमांक : टीईएम ८०९६ / ( ७१८८) / टीई १, दिनांक २४ जून, १९९६ अनुसार प्रत्येक शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील प्रत्येक मंजुर तुकडीकरिता अधिकची १ जागा प्रवेशासाठी दिली जाईल.

**फ)** १) इंग्रजी / उर्दू / हिन्दी / मराठी / गुजराथी माध्यमात प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या उमेदवारांचे शालेय शिक्षण / उच्च माध्यमिक / पदवी / पदव्युत्तर स्तरावरील शिक्षण त्या त्या माध्यमातून होणे आवश्यक आहे अथवा उमेदवाराने पदवी स्तरावर ती भाषा अभ्यासलेली असावी. उमेदवाराने ज्या माध्यमात प्रवेश घेतला आहे त्याला त्याच माध्यमात सरावपाठ घ्यावे लागतील.

२) इंग्रजी माध्यमात प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या उमेदवारांची CET सोबत ५० गुणांची इंग्रजी भाषा ज्ञान चाचणी घेतली जाईल. या चाचणीत जे उमेदवार किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करतील तेच इंग्रजी माध्यमाच्या महाविद्यालयांमध्ये प्रवेशास पात्र राहतील. इंग्रजी भाषाज्ञान चाचणी प्रश्नपत्रिकेचा अभ्यासक्रम व भारांश पुढे दिल्यानुसार असेल :

| Sr. No. | Syllabus Content | Weightage |
|---|---|---|
| 1 | Reading Comprehension – Picture, Poetry, Prose & Dialogue | 40% |
| 2 | Vocabulary Focus - Spellings, Antonyms, Synonyms, Homonyms. | 10% |
| 3 | Grammar Focus - a) Punctuation, b) Articles, c)Prepositions, d) Conjunctions, e)Degree Of Adjectives. | 16% |
| 4 | Sentence Formation - | 14% |
| | a) Conversion of sentences from Affirmative-Negative, Interrogative – Assertive - Exclamatory | |
| | b) Jumbled sentences | |
| | c) Identifying errors in sentences | |
| 5 | Phonetics – i) Phonetic transcription, ii) Accent, iii) Intonation Pattern | 06% |
| 6 | Verbal Idioms and Proverbs | 10% |
| 7 | Figures of Speech | 04% |
| | Total | 100% |

**ग) कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय संस्कृत विद्यापीठातील प्रवेशाची अर्हता :** ज्याने महाराष्ट्र शासनाची बी.एड. प्रवेशासाठी असलेली सी.ई.टी (Common Enterance Test) परीक्षा सन २०११-१२ साठी उत्तीर्ण केली आहे व जो उमेदवार कोणत्याही विद्यापीठाच्या कला, विज्ञान, वाणिज्य इत्यादी विद्याशाखेचा पदवीधर आहे व त्याने राज्याच्या माध्यमिक व उच्च माध्यमिक बोर्डाची शालांत परीक्षा (एस.एस.सी.) संस्कृत विषय घेऊन उत्तीर्ण केली आहे किंवा याहून वरच्या वर्गाची / स्तरांची परीक्षा संस्कृत विषय घेऊन उत्तीर्ण केली आहे असा अर्हताधारक अर्जदार या विद्यापीठाच्या नागपूर (दोन महाविद्यालये), परतवाडा, रामटेक, अकोला, दारापूर (एकूण ६०० जागा) येथील ब्री.एड. महाविद्यालयात प्रवेश घेण्यास पात्र आहे. येथे इतर बी.एड. अभ्यासक्रमामध्ये उपलब्ध १६ अध्यापन पध्दती निवडीसाठी उपलब्ध आहेत. विद्यापीठाच्या परीक्षेसाठी मराठी, हिंदी, इंग्रजी, संस्कृत यापैकी कोणतेही माध्यम घेता येते. कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाद्वारे स्वतःची गुणवत्तायादी आणि प्रवेश स्वतंत्रपणे केंद्रीभूत पध्दतीने विद्यापीठाकडूनच केले जातील. या विद्यापीठाने त्यांच्या नियमाप्रमाणे पात्रता पडताळून गुणवत्तेप्रमाणे प्रवेश द्यावयाचे आहेत. यामध्ये ९८ टक्के कोटा हा महाराष्ट्रासाठी व २ टक्के कोटा महाराष्ट्राबाहेरील उमेदवारांसाठी आहे. सदर प्रवेश कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय यांनी तयार केलेल्या नियमानुसार देण्यात येतील. रिक्त राहिलेल्या जागा उपलब्धतेनुसार महाराष्ट्रातील किंवा बाहेरील अर्जदारांमधून गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील.

**संस्कृत विद्यापीठाची प्रवेश प्रक्रिया :** महाराष्ट्र शासनाच्या सन २०११-१२ च्या सी.ई.टी. परीक्षेचा निकाल लागल्यावर कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयातर्फे महाराष्ट्रातील सर्व प्रमुख वर्तमानपत्रांत प्रवेशासाठी जाहिरात दिली जाईल. ही जाहिरात www.sanskrituni.net या विद्यापीठाच्या

संकेत स्थळावरही प्रसिध्द केली जाईल. त्या जाहिरातीत विद्यापीठाशी संलग्नित प्रवेशयोग्य महाविद्यालयांची नांवे अर्जदाराने पसंतीक्रम दर्शविण्यासाठी नमूद केली जातील. ज्याने महाराष्ट्र / अन्य राज्याच्या माध्यमिक व उच्च माध्यमिक बोर्डाची शालांत परीक्षा (एसएससी) संस्कृत विषय घेऊन उत्तीर्ण असलेल्या किंवा याहून वरच्या वर्गाची/स्तरांची परीक्षा संस्कृत विषय घेऊन उत्तीर्ण असलेल्या आणि सी.ई.टी उत्तीर्ण असलेल्या विद्यार्थ्यांनी प्रवेशासाठी विश्वविद्यालयाने दिलेल्या नमुन्यात अर्ज करावा. अर्जाचा नमुना संकेत स्थळावर उपलब्ध असेल. त्यानंतर विश्वविद्यालयाने जाहिरात दिलेल्या प्रवेश वेळापत्रकानुसार प्रवेश केले जातील. ही संपूर्ण प्रवेश प्रक्रिया प्रत्येक टप्प्यानुसार संकेत स्थळावर उपलब्ध असेल. बी.एड. चे सर्व प्रवेश विश्वविद्यालयाच्या केंद्रीय प्रवेश समितीद्वारे केले जातील.

ए) **एस.एन.डी.टी.महिला विद्यापीठ :** या विद्यापीठाच्या शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात ७० टक्के जागांसाठी एस.एन.डी.टी.ची अध्यापक महाविद्यालये ज्या विभागक्षेत्रात येतात त्या विभागक्षेत्रातील त्या महाविद्यालयातील प्रवेशासाठी एस.एन.डी.टी. विद्यापीठाच्या ज्या पात्र उमेदवारांनी त्या महाविद्यालयासाठी अर्ज केला आहे त्यांना गुणवत्तेनुसार प्रथम प्रवेश दिला जाईल व उरलेल्या जागा त्या त्या विभागातील महिला उमेदवारांतून गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील.

**ऐ) अपंगाचे शिक्षक म्हणून काम करता येण्यासाठी विशेष बी.एड.अभ्यासक्रम (B.Ed Special Education) :** विशेष शिक्षण म्हणजे कर्णबधिर, अंध, मतिमंद, अध्ययन अक्षमता असणारे, अस्थिव्यंग व मेंदूसंबंधित दुर्बलता असणारे इत्यादी विशेष शैक्षणिक गरजा असणाऱ्या विविध प्रकारच्या अपंग मुलांचे शिक्षण. हे शिक्षण अपंगाच्या विशेष शाळेत, सर्वसाधारण मुलांच्या शाळेत, समावेशित शिक्षणांतर्गत सर्व शाळांमध्ये प्रवेश दिलेल्या अपंगांना त्यांच्या गरजानुसार दिले जाते.

नवीन विचारधारेनुसार आता या मुलांना अपंग असे संबोधले जात नाही. ह्या सर्व मुलांना आता **विशेष गरजा असलेली मुले** असे संबोधले जाते. या मुलांचे शिक्षण, विशेष शिक्षणासाठी प्रशिक्षित शिक्षकांशिवाय होऊ शकत नाही. हे विशेष शिक्षण प्रशिक्षण ज्या महाविद्यालयात दिले जाते, त्या महाविद्यालयांना **विशेष शिक्षण अध्यापक महाविद्यालये** असे म्हणतात. या महाविद्यालयांत वेगवेगळ्या प्रकारचे अपंगत्व असलेल्या मुलांना शिकविण्यासाठी प्रशिक्षित शिक्षक तयार केले जातात. भारतीय पुनर्वास परिषद (RCI) नवी दिल्ली यांच्याद्वारे मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम, विद्यार्थीसंख्या या महाविद्यालयात असतात. भारतीय पुनर्वास परिषदेची मान्यता असल्याशिवाय कोणीही व्यक्ती किंवा कोणतेही अध्यापक महाविद्यालय या क्षेत्रात काम करु शकत नाही. या क्षेत्रात बी.एड. केल्याने आता अनेक ठिकाणी रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होत आहेत.

१. राष्ट्रीय शिक्षण मोहिमे अंतर्गत प्रत्येक तालुका स्तरावर आता या विशेष शिक्षकांची नियुक्ती केली जात आहे. पुढे भविष्यात या शिक्षकांची केंद्र स्तरावरही अधिक गरज पडणार आहे.
२. हे प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यावर सर्वसामान्य मुलांच्या शाळेत समावेशित शिक्षणात विशेष शिक्षक म्हणून काम करता येते.
३. माध्यमिक स्तरावरील समावेशित शिक्षणात ३ अपंग मुलांमागे एक विशेष शिक्षकांची नियुक्ती प्रत्येक शाळेत केली जाणार आहे.
४. विशेष शाळेत विशेष शिक्षक म्हणूनही काम करता येते. महाराष्ट्रात ६९ अंधांच्या, ३८७ कर्णबधिरांच्या, ६४९ मतिमंदांच्या, २३८ अस्थिव्यंग मुलांच्या अशा एकूण १३४३ शाळा आहेत.
५. याशिवाय बी.एड. नंतर विशेष शिक्षण पदविका स्तरावर शिक्षकाचे काम करता येते.
६. अपंगांचे विशेष ट्युशन क्लासेस घेता येतात.
याशिवाय सरकारच्या अपंग पुनर्वसन कार्यक्रमात (C.B.R.) अनेक रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होऊ शकतात.

**( सूचना : या अभ्यासक्रमासाठी इच्छुक उमेदवारांनी अर्जात स्वतंत्र नोंद करावी.)**

६ **वेगवेगळ्या घटकांसाठी राखीव जागा (आरक्षण)**

६.१ बी.एड. अभ्यासक्रमासाठी ७० टक्के व ३० टक्के जागांवर प्रवेश देताना शासनाच्या आरक्षणासंबंधीच्या प्रचलित धोरणानुसार एकूण प्रवेश क्षमतेच्या ५० टक्के जागा महाराष्ट्रातील मागासवर्गीय घटकांसाठी राखीव असून त्यांचे संवर्गनिहाय आरक्षणाचे प्रमाण पुढील प्रमाणे राहील :

| अ.क्र | संवर्ग | टक्केवारी |
|---|---|---|
| १ | अनुसूचित जाती व अनुसुचित जातीमधील बौध्द धर्म स्वीकारलेल्या व्यक्ती (S.C.) | १३ |

| | | |
|---|---|---|
| २ | अनुसूचित जमाती (S.T.) | ०७ |
| ३ | विमुक्त जाती (१४ तत्सम जाती) (VJ/DT) (अ) | ०३ |
| ४ | भटक्या जमाती (जानेवारी १९९० पूर्वीच्या २८ व तत्सम जाती) (N.T.1 ) (ब) | २.५ |
| ५ | भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती ) (N.T.2 ) (क) | ३.५ |
| ६ | भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती ) (N.T.3 ) (ड) | ०२ |
| ७ | इतर मागासवर्गीय (OBC) | १९ |
| | एकूण | ५० |

६.२ **अ)** प्रचलित शासन निर्णयानुसार ज्या जातींना नॉन-क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र किंवा जात पडताळणी दाखला आवश्यक आहे, त्यांनी तो अर्जासोबत जोडावा. अन्यथा संबंधित उमेदवाराचा समावेश खुल्या संवर्गात करण्यात येईल.

**ब)** नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र हे शासनाने वेळोवेळी प्रसिध्द केलेल्या निर्णयानुसार असणे अनिवार्य आहे.

**क)** शासनाने वेळोवेळी प्रसिध्द केलेल्या शासन निर्णयानुसार समावेश करण्यात आलेल्या संवर्गानिहाय जाती, उपजाती तसेच संवर्गबदल त्या त्या निर्णयानुसार आरक्षणासाठी पात्र राहतील.

**टीप :** १. घटनात्मक आरक्षण महाराष्ट्रातील निवासी उमेदवारास लागू राहील.

२.महाराष्ट्र राज्याच्या व्यतिरिक्त इतर राज्याचे असलेल्या किंवा इतर राज्याचे म्हणून महाराष्ट्र राज्यातून जातीचे प्रमाणपत्र घेतलेल्या उमेदवारांना ६.१ प्रमाणे घटनात्मक आरक्षण मिळणार नाही.

३. आरक्षणाच्या संदर्भात महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या निर्णयानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

६.३ **विशेष मागास प्रवर्गाबाबतची (SBC) तरतूद :** महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम/३३९७/१२९२६/(९०८६)/तांशि-१, दि.११ जुलै १९९७ च्या शासन निर्णयानुसार आरक्षित जागा एकूण ५० टक्के करण्यात आल्या. या शासन निर्णयाच्या तरतुदीनुसार -

(१) विशेष मागास प्रवर्गात ज्या जाती आहेत, त्यापैकी काही जाती इतर मागासवर्गीयांमध्ये समाविष्ट होत्या. त्यामुळे सुरुवातीस विशेष मागास प्रवर्गांचे प्रमाणपत्रधारक उमेदवारांची जात ज्या मागास प्रवर्गामध्ये समाविष्ट होती त्या मागास प्रवर्गाच्या आरक्षणासाठी पात्र समजण्यात येईल.

(२) गुणवत्ता यादीनुसार प्रवेशप्रक्रिया केल्यानंतर जर कोणत्याही मागासवर्गीय प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेल्या जागांपैकी काही जागा रिक्त राहिल्या तर त्या जागेवर एकूण प्रवेशक्षमतेच्या जास्तीत जास्त २ टक्के पर्यंत प्रवेशासाठी विशेष मागासवर्गीय उमेदवारांना प्रवेशासाठी प्राधान्य देण्यात येईल.

(३) यासंबंधी नॉन-क्रिमिलेअरबाबत वेळोवेळी प्रसिध्द झालेले न्यायालयाचे व शासनाचे निर्णय लागू राहतील.

६.४ खुल्या प्रवर्गाच्या ५० टक्के जागा व राखीव प्रवर्गाच्या ५० टक्के जागा यांच्या अंतर्गत खालील उमेदवारांना त्या समोर दर्शविल्याप्रमाणे स्वतंत्रपणे आरक्षण राहील.

अ) जिल्हा शल्य चिकित्सक यांनी किमान ४० टक्के शारीरिकदृष्ट्या अपंग असल्याचे प्रमाणपत्र दिलेले उमेदवार - **३ टक्के.**

ब) सैन्य दलातील सक्रिय सेवेत असलेले (ॲक्टिव्ह सर्व्हिस) कर्मचारी व माजी सैनिक यांची मुले / मुली व पती / पत्नी व स्वतः माजी सैनिक - **२ टक्के**

**सूचना : हे अंतर्गत आरक्षण असल्यामुळे प्रथम गुणवत्तेनुसार या जागा भरल्या जातील व भरलेल्या जागा ज्या संवर्ग व विषयाच्या असतील त्या संवर्गाच्या व विषयाच्या तेवढ्या जागा नियमित प्रवेशाच्या जागांमधून कमी होतील.**

६.५ सर्व शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील बी.एड. अभ्यासक्रमासाठी एकूण प्रवेश क्षमतेच्या ३० टक्के जागांचे आरक्षण महिलांसाठी ठेवण्यात आले आहे. (संदर्भ : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र. जाईली-१००० / ७२३ / २००० / म. शि-१ दिनांक १७ एप्रिल, २०००)

घटस्फोटित/परित्यक्ता/विधवा महिला यांना सक्षम अधिकाऱ्यांचे प्रमाणपत्र सादर केल्यास महिलांसाठी असलेल्या ३० टक्के आरक्षणात समान गुणवत्तेच्या तुलनेत प्राधान्य देण्यात येईल. (संदर्भ : शासन निर्णय क्र.एस.टी.सी./२००२/(१८/०२)/मशि-३, दि.२६ फेब्रुवारी, २००२).

६.६ अ) बी.एड. अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या जातीच्या प्रमाणपत्रांची साक्षांकित सत्य प्रत प्रवेश अर्जासोबत सादर करावी. अंतिम प्रवेशांच्या वेळी मूळ प्रमाणपत्रे सादर करणे अनिवार्य राहील. जातीच्या वैधता प्रमाणपत्र / नॉन क्रीमी लेअर प्रमाणपत्राबाबत शासनाने वेळोवेळी काढलेले निर्णय लागू राहतील.

ब) शासनामध्ये वेळोवेळी विविध संवर्गात काही जातीचा संवर्ग बदलला जातो. अशा बाबींची नोंद योग्य पुराव्यासह उमेदवाराने सादर करावी.

७ **शिक्षण शुल्क**

७.१ **शिक्षण शुल्क :**

(शासन निर्णय क्र २००१/बी.एड./(४४२/०७)/मशि-३, दि.२४ मे २००२ व शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी २००३/बी.एड.प्रवेश (११०/०३)/मशि-३, दि.७ मे २००३ नुसार) **२०११-१२ या शैक्षणीक वर्षाकरिता शिक्षण शुल्क खालील प्रमाणे राहिल.**

अ) शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयांसाठी रु. **१५५१३/-**

ब) विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित अशासकीय महाविद्यालयांसाठी : शिक्षण शुल्क समितीकडून विहित केलेले शुल्क.

७.२ **इतर शुल्क**

१) शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयांसाठी शिक्षण शुल्काव्यतिरिक्त प्रवेश शुल्क, ग्रंथालय शुल्क, जिमखाना शुल्क व प्रयोगशाळा शुल्क पुढीलप्रमाणे आकारण्यात येईल :

| खुला प्रवर्ग | | मागासवर्गीय संवर्ग | |
|---|---|---|---|
| अ) प्रवेश शुल्क | रु.६०/- | अ) प्रवेश शुल्क | रु. --/- |
| ब) ग्रंथालय शुल्क | रु.१२०/- | ब) ग्रंथालय शुल्क | रु.१२०/- |
| क) जिमखाना शुल्क | रु.१८०/- | क) जिमखाना शुल्क | रु.१८०/- |
| ड) प्रयोग शाळा शुल्क | रु.२४०/- | ड) प्रयोगशाळा शुल्क | रु.२४०/- |
| एकूण | रु.६००/- | एकूण | रु.५४०/- |

**टीप १) अ)** संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे परिपत्रक क्र. सकक्षं/शिक्षण/भासशि/डी.एड./बी.एड./का-४/२००४-०५/८८४ समाजकल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ दिनांक ११.०६.२००४ नुसार शासकीय अध्यापक विद्यालयातील / महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना ज्या प्रचलित दराने शिष्यवृत्ती शिक्षण फी देण्यांत येते त्याच प्रचलित दराने कायम विनाअनुदानित अध्यापक विद्यालये / महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती / शिक्षण फी यांची प्रतिपूर्ती करण्यात येईल. महाराष्ट्र शासनाच्या वेळोवेळी प्रसिध्द केलेल्या / होणाऱ्या निर्णयानुसार कायम विनाअनुदानित अध्यापक महाविद्यालयातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती / शिक्षण फीची प्रतिपूर्तता करण्याची कार्यवाही संबंधित महाविद्यालयामार्फत करण्यात येईल.

**ब)** ज्या विद्यार्थ्यांनी पदव्युत्तर प्रवेश घेऊन एक वर्षाचा (एम.ए., एम.एस.सी, एम.कॉम प्रथम वर्ष ) अभ्यासक्रम पूर्ण केला आहे; परंतु पदव्युत्तर अभ्यासक्रम पूर्ण केला नाही असे उमेदवार शिष्यवृत्तीस / शिक्षण फी प्रतिपूर्तीस पात्र राहणार नाहीत.

**२)** ज्या महाविद्यालयांचे शिक्षणशुल्क मा.शिक्षण शुल्क समितीने निर्धारित केलेले नाही अशा महाविद्यालयांत प्रवेश घेते वेळी संबंधित विद्यार्थ्यांना मा.शिक्षणशुल्क समितीने ठरवून दिलेली अंतरिम फी (Interim Fee) भरावी लागेल. सदर महाविद्यालयांचे अंतिम शुल्क निश्चित झाल्यावर विद्यार्थ्यांना या महाविद्यालयांची उर्वरित फी भरावी लागेल अथवा ती कमी असल्यास संस्थेस ती विद्यार्थ्यांना परत करावी लागेल व तशा प्रकारचे करार विद्यार्थी व प्राचार्य यांच्यामध्ये प्रवेश घेतेवेळी होणे आवश्यक आहे.

**३)** महाराष्ट्र शासन/शिक्षण शुल्क समितीने सन २०११-२०१२ साठी शासकीय / अनुदानित / कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयाच्या शुल्कामध्ये सुधारणा केल्यास ते शुल्क भरणे विद्यार्थ्यांवर बंधनकारक राहील.

**४)** या शुल्का व्यतिरिक्त विद्यापीठाने इतर शुल्क निर्धारित केल्यास ते शुल्क त्या त्या विद्यापीठीय क्षेत्रातील अध्यापक महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना भरणे बंधनकारक राहील.

८ **प्रवेशासंबधी सर्वसाधारण नियम**

८.१ मागासवर्गीय उमेदवारांनी आपल्या जातीच्या प्रमाणपत्रांची साक्षंकित प्रत माहिती पुस्तिकेतील सुचनेनुसार जोडावी. तसेच वेळोवेळी प्रसिध्द केलेल्या शासन निर्णयानुसार ज्या जातींना जात पडताळणी प्रमाणपत्र आवश्यक आहे, तसेच बिगर उन्नत गटात मोडणाऱ्या उमेदवारांना प्रचलित नियमानुसार बिगर उन्नत गट

प्रमाणपत्र ( Non Creamy Layer Certificate) आवश्यक आहे. त्यांनी त्यांची साक्षांकित प्रत जोडावी. जर मागासवर्गीय उमेदवाराकडे आवश्यक प्रमाणपत्रे अर्ज भरतांना उपलब्ध नसतील तर प्रवेशाच्या वेळी सदर प्रमाणपत्र उपलब्ध करुन दिले जातील याबद्दल Affidivate उमेदवाराने एएलसी सेंटरवर द्यावे अन्यथा त्यांना मागासवर्गीयांना दिलेल्या सवलतीचा लाभ देता येणे शक्य होणार नाही. अशा उमेदवारांना खुला संवर्ग उमेदवार मानण्यात येईल. याबाबतीत शासनाने वेळोवेळी घेतलेले निर्णय लागू राहतील.

८.२ प्रवेश प्रक्रियेच्या वेळापत्रकानुसार तसेच वेळोवेळी देण्यात आलेल्या सुचनानुसार उमेदवाराने कार्यवाही करणे ही उमेदवाराची जबाबदारी राहील.

८.३ **अ १) प्रवेश प्रक्रिया :** प्रवेश प्रक्रिया गुणवत्तेनुसार सरळ प्रवेश पध्दतीने संगणकाच्या सहाय्याने होईल.

**२) संगणकाच्या सहाय्याने सरळप्रवेश प्रक्रिया :** या पध्दतीत गुणवत्तेनुसार संगणकामार्फत संवर्गनिहाय, विषयनिहाय व माध्यम निहाय प्रवेश करण्यात येतील. या प्रवेशासाठी समुपदेशनास बोलावले जाणार नाही. प्रवेशासंबंधीची संपूर्ण माहिती वेबसाईट व ए.एल.सी केंद्रावर उपलब्ध असेल. आवश्यकतेनुसार उमेदवारांशी त्यांच्या पत्त्यावर अथवा त्यांनी दिलेल्या दूरध्वनी क्रमांक / भ्रमणध्वनीवर संपर्क साधण्यात येईल. तेव्हा प्रवेश अर्जावर संपर्क पत्ता / दूरध्वनी क्रमांक / भ्रमणध्वनी क्रमांक योग्य प्रकारे नोंदविणे आवश्यक आहे.

प्रवेशाचे टप्पे पुढील प्रमाणे :

**अ)** प्रथम जाहिरातीत नमूद केल्यानुसार पदवी परीक्षा उत्तीर्णांमधील अर्हताप्राप्त उमेदवाराने व पदवीला वर्ष २०११ च्या मार्च/एप्रिलमध्ये होणाऱ्या परीक्षेला बसणाऱ्या उमेदवारांनी सीईटी परीक्षेचा अर्ज करण्यासाठी नजिकच्या MKCL च्या अधिकृत अध्ययन केंद्रावर ( ALC ) जाऊन अर्ज विकत घेऊन काळजीपूर्वक भरावा. या अर्जात असलेली माहिती केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारे तपासली जात नाही. त्यामुळे चुकीच्या माहितीच्या आधारे सी.ई.टी. ला पात्र ठरले व सी.ई.टी. उत्तीर्ण होऊन तात्पुरता प्रवेश मिळाला तरी तो प्रवेश ग्राह्य धरला जाणार नाही व दिलेला तात्पुरता प्रवेश रद्द होईल व ही सर्वस्वी जबाबदारी उमेदवाराची राहील. चुकीची माहिती व अपूर्ण असलेला अर्ज बाद ठरविण्यात येईल.

यापूढील कार्यवाही खालीलप्रमाणे होईल :

१) वेळापत्रकात नमूद केलेल्या कालावधीत सीईटीसाठीचे प्रवेशपत्र विद्यार्थ्याने संबंधित ALC मधून प्राप्त करुन घ्यावे.

२) वेळापत्रकानुसार सी.ई.टी. द्यावी.

३) वेळापत्रकानुसार सीईटी निकाल जाहीर होईल.

४) वेळापत्रकानुसार विद्यार्थ्याने संबंधित ALC मधून सी.ई.टी. गुणपत्रक प्राप्त करावे.

**ब)** पात्र उमेदवाराने वेळापत्रकात नमूद केल्याप्रमाणे ALC केंद्रावर जाऊन महाविद्यालयाचा प्राधान्यक्रम अर्ज तसेच शैक्षणिक अर्हतागुण व सीईटी गुण भरावेत व त्याची सत्यप्रत न चुकता संबंधित ALC कडून प्राप्त करुन घ्यावी.

**क)** महाविद्यालयाचा प्राधान्यक्रम भरण्याची पध्दती खालील प्रमाणे :

१) हा अर्ज भरत असताना ज्या महाविद्यालयात उमेदवाराला प्रवेश घ्यावयाचा आहे, अशा महाविद्यालयांचे प्राधान्यक्रम भरावेत.

२) महाविद्यालयाचा देण्यात आलेला प्राधान्यक्रम व गुणवत्ता यावर प्रवेश आधारित असल्यामुळे महाविद्यालयाचा प्राधान्यक्रम अतिशय काळजीपूर्वक वाचून भरावा.

३) महाविद्यालयाचा प्राधान्यक्रम प्रवेशासाठी महत्वाचा असल्याने उमेदवाराने पात्र विषय व माध्यमासाठी उपलब्ध असणाऱ्या जास्तीतजास्त १०० अध्यापक महाविद्यालयासाठी योग्य प्राधान्यक्रम देणे आवश्यक आहे.

४) एक किंवा एकापेक्षा अधिक विषयांसाठी, एकापेक्षा अधिक माध्यमासाठी, एका महाविद्यालयासाठीचा प्राधान्यक्रम एकच असावा.

५) उमेदवाराला प्रत्येक फेरीनंतर पुढील फेरी सुरु होण्यापूर्वी प्राधान्यक्रमात बदल करता येईल.

**ड)** उमेदवाराने अर्जात नमुद केलेल्या गुणवत्तेनुसार व त्याने दिलेल्या महाविद्यालयाच्या प्राधान्यक्रमानुसार माध्यमवार, विषयवार, संवर्गनिहाय उपलब्ध जागेवर केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारा तात्पुरते प्रवेश दिले जातात. वेळापत्रकानुसार तात्पुरत्या प्रवेशित उमेदवाराची यादी वेबसाईटला प्रसिध्द केली जाईल. ज्या उमेदवारांना तात्पुरता प्रवेश मिळाला आहे अशा उमेदवारांनी त्यांच्या संबंधित ALC मधून तात्पुरते प्रवेशपत्र प्राप्त करुन घ्यावे.

इ) तात्पुरत्या प्रवेशित उमेदवाराने संबंधित महाविद्यालयात वेळापत्रकानुसार तात्पुरते प्रवेशपत्र व सर्व मुळ प्रमाणपत्रांसह उपस्थित रहावे. तात्पुरत्या प्रवेशित उमेदवाराचा प्रवेश, उमेदवाराने अर्जात नमुद केलेल्या माहितीच्या आधारे देण्यांत येतो. या अर्जाची पडताळणी केंद्रीय प्रवेश समितीमार्फत करण्यांत येत नाही. महाविद्यालयामार्फत उमेदवाराने सादर केलेल्या मूळ प्रमाणपत्रांच्या आधारे त्याची प्रवेश पात्रता/ गुणवत्ता / संवर्ग / विषय / माध्यम / विद्यापीठ पात्रता याची तपासणी केली जाईल. मात्र त्यात काही त्रुटी आढळल्यास महाविद्यालयामार्फत प्रवेश रद्द केला जाईल. सर्व प्रमाणपत्रांची छाननी करुन प्रवेश अंतिम करण्याची जबाबदारी सर्वस्वी महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांची राहील. तपासणीअंती पात्र उमेदवाराचा प्रवेश उमेदवाराने संबंधित महाविद्यालयाचे शुल्क भरल्यानंतर अंतिम केला जाईल. उमेदवाराच्या प्रवेशानंतर काही अपात्रता निदर्शनास आल्यास त्यास संबंधित अध्यापक महाविद्यालयाचे प्राचार्य जबाबदार राहतील.

ई) केंद्रीय बी.एड. प्रवेशाचे वेळापत्रक अधिसूचनेबरोबर प्रसिध्द करण्यात येईल. तसेच वेबसाईट व माहिती पुस्तिकेतही देण्यात येईल. वेळापत्रकात काही बदल असल्यास तो वेळोवेळी वेबसाईटवर व वर्तमानपत्रात जाहीर केला जाईल.

८.४ अ) उमेवाराने प्रवेश अर्जात योग्य व सत्य माहिती भरणे ही सर्वस्वी उमेदवाराची जबाबदारी आहे. चुकीची माहिती भरल्यामुळे प्रवेश रद्द झाल्यास त्यासाठी संबंधित उमेदवारच जबाबदार राहील. उमेदवाराने भरलेला प्रवेश अर्ज केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेव्दारा तपासला जात नाही. प्रवेश मिळाल्यानंतर महाविद्यालयामार्फत सर्व प्रमाणपत्रांची छाननी होते व त्यामध्ये काही त्रुटी आढळल्यास प्राचार्यांमार्फत प्रवेश रद्द केला जाईल.

ब) प्रवेशअर्ज भरताना उमेदवाराने माहितीसाठी सादर केलेली गुणवत्तेसंबंधीची गुणपत्रके तसेच इतर प्रमाणपत्रे यातून प्राप्त माहिती अंतिम राहील. यात प्रवेश अर्ज भरल्यानंतर कोणताही बदल करता येणार नाही.

क) उमेदवाराने ७० टक्के / २८ टक्के / २ टक्के कोटा यापैकी प्रवेशासाठी पात्र असणाऱ्या कोट्यासमोर खुण करावी.

ड) उमेदवाराने प्रत्येक पात्र अध्यापन पध्दतीची स्वतंत्र नोंद करावी तसेच पात्र माध्यमांचा प्राधान्यक्रम द्यावा.

८.५ प्राधान्यक्रम अर्ज भरताना उमेदवाराने धारण केलेली अर्हता ही अंतिम राहील व त्यावरुन गुणवत्ता निश्चित केली जाईल. अर्ज भरल्यानंतर उमेदवाराने धारण केलेल्या अर्हतेमुळे किंवा सादर केलेल्या अर्हतेमुळे बदल केला जाणार नाही.

**विशेष सूचना : उमेदवाराने अर्ज माहिती पुस्तिकेतील माहिती व नियम यांच्या आधारे भरावा. ALC केंद्रावर असणारी संबंधित व्यक्ती ही तंत्रज्ञ आहे याची नोंद घ्या, त्यामुळे त्याने पुरविलेल्या माहितीच्या आधारे अर्ज भरु नका. त्यामुळे गुणात किंवा इतर चुका झाल्यास/अर्ज बाद झाल्यास/प्रवेश रद्द झाल्यास उमेदवार स्वतः जबाबदार राहील.**

अ) उमेदवाराने ऑनलाईन भरलेली माहिती केंद्रीय प्रवेश समितीमार्फत तपासली जात नाही.

ब) उमेदवाराने भरलेली माहिती व त्यांनी दर्शविलेल्या गुणाच्या आधारे निश्चित झालेल्या गुणवत्तेनुसार तात्पुरता प्रवेश झाल्यानंतर प्रवेशित महाविद्यालयांमार्फत ही माहिती तपासली जाईल.

क) उमेदवाराने भरलेल्या माहितीच्या आधारे व त्याने दर्शविलेल्या गुणाच्या आधारे गुणवत्तेनुसार प्रवेश दिले जातात. महाविद्यालयात प्रवेश अंतिम करतांना उमेदवाराने अर्जात नमुद केलेल्या माहितीनुसार पात्रता/गुणात किंवा इतर बाबींमध्ये काही त्रुटी/उणिवा/चूका आढळल्यामुळे प्रवेश रद्द झाल्यास ही सर्वस्वी उमेदवाराची जबाबदारी राहील.

८.६ प्रवेशित उमेदवारांची अदलाबदल (Mutual Transfers) केली जाणार नाही. तथापि, अपवादात्मक परिस्थितीत मा.संचालक (उच्च शिक्षण) यांच्या मान्यतेने महाविद्यालय सुरु होण्यापूर्वी १५ दिवसांत व जर महाविद्यालय सुरु झाल्यानंतर प्रवेश मिळाला असल्यास ८ दिवसांत अशी अदलाबदल करता येईल. यासाठी संबंधित उमेदवारांनी खालील पध्दती अवलंबावी :

अ) मा. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या नांवे राष्ट्रीकृत बँकेचा पुणे येथे देय असणारा रु. १०००/- चा धनाकर्ष (Demand Draft) काढावा.

ब) संचालनालय, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे येथील बी.एड. कक्षात विहित नमून्यात विहित वेळेत धनाकर्षासह प्रत्यक्ष अर्ज सादर करावा.

**क)** बदली उमेदवाराचा शोध स्वतः बदली आवश्यक उमेदवाराने घ्यावा. ही बदली मागणाऱ्या उमेदवाराची जबाबदारी आहे.

**ड) बदली मागणारा उमेदवार ज्या संवर्ग/अध्यापन पद्धतीतील/माध्यम / कोट्यातील आहे त्या ऐवजी बदली उमेदवार त्याच संवर्ग/अध्यापनपद्धती/ माध्यम / कोट्यातील असावा.**

**इ)** संबंधित दोन्ही महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांचे ना हरकत प्रमाणपत्र अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

**ई)** अदलाबदल ही विशेष तरतूद आहे, तो हक्क नाही याची नोंद संबंधित उमेदवाराने घ्यावी.

८.७ विहित मुदतीत प्रवेशित उमेदवार संबंधित महाविद्यालयात उपस्थित न झाल्यास दिलेला तात्पुरता प्रवेश आपोआप रद्द होईल व सदर प्रवेशावर विद्यार्थ्यांचा कोणताही अधिकार असणार नाही.

८.८ **शुल्क परतावा :**

**अ)** प्रवेश अंतिम झाल्यानंतर व प्रत्यक्ष विद्यापीठाच्या वेळापत्रकानुसार अभ्यासक्रम सुरु होण्यापूर्वीच्या कालावधीमध्ये उमेदवाराने कोणत्याही कारणास्तव प्रवेश रद्द केल्यास महाविद्यालयास फक्त रु.१०००/- कपात करता येईल. अभ्यासक्रम सुरु झाल्यानंतर प्रवेशित विद्यार्थ्याने आठ दिवसांच्या आत स्वतः प्रवेश रद्द केल्यास १० टक्के, नऊ ते पंधरा दिवसांच्या आत प्रवेश रद्द केल्यास २० टक्के व सोळा ते पंचेचाळीस दिवसांत रद्द केल्यास ५० टक्के शिक्षण शुल्क कपात करुन उर्वरित रक्कम उमेदवारास परत केली जाईल. ४५ दिवसानंतर प्रवेश रद्द केल्यास कोणतेही शुल्क परत दिले जाणार नाही.

**ब)** विद्यापीठ पात्रतेमुळे किंवा प्रवेश पात्रतेमुळे समितीद्वारा प्रवेश रद्द झाल्यास उमेदवारास संपूर्ण शुल्क परत करणे महाविद्यालयावर बंधनकारक राहील.

**क)** कोणत्याही उमेदवाराचे मूळ कागदपत्र अंतिम प्रवेशाच्या तपासणीनंतर महाविद्यालयाला स्वतःकडे जमा करुन ठेवता येणार नाही. तथापि विद्यापीठ पात्रतेसाठी / केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेकडे तपासण्याच्यावेळी / प्रवेश नियंत्रण समितीच्या तपासण्याच्या वेळी मुळ प्रमाणपत्रे उमेदवारास महाविद्यालयामार्फत सादर करावी लागतील.

८.९ प्रवेशित विद्यार्थी विद्यापीठाच्या वेळापत्रकानुसार महाविद्यालय सुरु झाल्यापासून सतत आठ दिवस काहीही न कळवता गैरहजर राहिल्यास त्याचा प्रवेश आपोआप रद्द होईल व कोणत्याही सबबीवर शिक्षणशुल्क परत केले जाणार नाही. उमेदवाराचा अंतिम प्रवेश होऊन उमेदवार महाविद्यालयात उपस्थित झाल्यानंतर गैरहजर असल्यास महाविद्यालयाने विद्यापीठ नियमाप्रमाणे कार्यवाही करावी.

८.१० एकाच वेळी उमेदवाराला एकापेक्षा अधिक महाविद्यालयात प्रवेश घेता येणार नाही. अशा प्रकारे प्रवेश घेणाऱ्या उमेदवारास प्रवेश प्रक्रियेतून बाद करण्यात येईल.

८.११ **प्रवेश अर्जात अध्यापन पध्दती नोंदविण्यासंबंधी सूचना :**

**अ)** शास्त्र अध्यापनाच्या प्रवेशासाठी भौतिक/रसायन/जीवशास्त्र यांच्या स्वतंत्र तसेच एकत्रित गुणवत्ता याद्या तयार केल्या जातील. ज्या विद्यापीठामध्ये भौतिक/रसायन/ जीवशास्त्र या विषयांच्या स्वतंत्र पध्दती आहेत तेथे त्या स्वतंत्र याद्या वापरल्या जातील व ज्या विद्यापीठात शास्त्राच्या (Science) सर्व शाखा शास्त्र अध्यापन पध्दतीत येतात तेथे एकत्रित गुणवत्तायादीतून प्रवेश दिला जाईल. तेव्हा शास्त्र विषयाच्या उमेदवारांनी आपल्या विशेष विषयांबरोबर शास्त्र अध्यापन पध्दतीवरही खूण करावी.

**ब)** गणित अध्यापन पध्दतीसाठी फक्त बी.एस्सी. गणित/सांख्यिकी विषय असलेले उमेदवार पात्र राहतील. बी.ए. गणित घेतलेल्या उमेदवारांनी मात्र सामाजिक शास्त्र अध्यापन पध्दतीसाठी खूण करावी.

**क) १)** बी.एस्सी. होम सायन्स पदवीप्राप्त उमेदवारांनी या विषयाची स्वतंत्र नोंद करावी, तसेच अशा उमेदवारांनी फक्त शास्त्र अध्यापन पध्दतीसमोर खूण करावी.

**२)** बी.ए. होम सायन्सचे उमेदवार केवळ सामाजिक शास्त्रासाठी पात्र राहतील. त्यांनी सामाजिक शास्त्रे या विषयांसमोर खूण करावी.

**३)** कृषि विद्यापीठातून बी.एस्सी. अथवा होम सायन्सची पदवी प्राप्त उमेदवारांनी कृषि (Agriculture) विद्याशाखेसमोर खूण करावी.

**४)** ज्या विद्यापीठात होम सायन्स अध्यापन पध्दती आहे तेथे विज्ञान/कला/कृषी या विद्याशाखेतील होम सायन्सचे पदवीधर उमेदवार पात्र राहतील. त्यामुळे संबंधित उमेदवाराने १ ते ३ च्या सूचनेप्रमाणे संबंधित विद्याशाखेसमोरच्या खुणेबरोबरच होम सायन्स या अध्यापन पध्दतीसमोरही खूण करावी. (उदा.नागपूर विद्यापीठातील महाविद्यालये)

**ड)** १) इतिहास/भुगोल या विषयांसाठी स्वतंत्र खूण करावी. या विषयांच्या उमेदवारांनी नंतर सामाजिक शास्त्रे यावर खुण करु नये.

G:\B.Ed.GR 2011-12.doc

२) अर्थशास्त्र / राज्यशास्त्र / संगीत / गृहविज्ञान / पाली / गुजराथी / सिंधी / गृहअर्थशास्त्र / संस्कृत हे विषय काही महाविद्यालयात आहेत. ज्यांना त्याच महाविद्यालयात प्रवेश हवा असेल त्यांनी त्या महाविद्यालयांचा प्राधान्यक्रम द्यावा. ज्या महाविद्यालयात हे विषय नाहीत त्या महाविद्यालयाचा प्राधान्यक्रम द्यावयाचा असेल तर सामाजिक शास्त्रे या विषयावर खुण करावी.

३) बी.एस.डब्ल्यु पदवीधर व प्रवेश अर्जात दर्शविलेल्या अध्यापन पध्दतीचा विषय नसलेल्या उमेदवारांनी फक्त सामाजिक शास्त्रात खुण करावी.

**इ)** उमेदवारांचा पदवीचा, बी.एड. प्रवेशासाठीचा पात्र-विषय प्रवेश अर्जातील अध्यापन-पध्दतीत दर्शविला असेल तर संबंधित उमेदवाराने त्यासमोर खूण करावी.

**ई)** प्रवेश अर्जातील माध्यम व पध्दती भरण्याची संपूर्ण जबाबदारी उमेदवारांची आहे. अर्जात भरलेल्या चुकीच्या किंवा अपूर्ण माहितीस उमेदवार स्वतः जबाबदार राहील.

८.१२ **महाविद्यालयाचे प्राधान्यक्रम देणे**

**अ)** उमेदवाराला एकदाच प्राधान्यक्रम अर्ज भरता येईल.

**ब)** उमेदवाराला एका वेळी जास्तीतजास्त १०० अध्यापक महाविद्यालयांचा प्राधान्यक्रम देता येईल.

**क)** उमेदवाराला जर प्राधान्यक्रमात बदल करावयाचा असेल तर तो बदल दोन फेऱ्यांच्या मधल्या कालावधीमध्ये करता येईल; परंतु प्राधान्यक्रम दिलेल्या महाविद्यालयांची संख्या १०० पेक्षा जास्त असणार नाही.

९. **शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाच्या निश्चितीबाबत**

९.१ उमेदवारांची गुणवत्ता, विविध अध्यापन पध्दतीसाठी शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील जागांची उपलब्धता, माध्यम व इतर बाबी विचारात घेऊन गुणवत्तेनुसार उमेदवाराने दिलेल्या प्राधान्य क्रमानुसार महाविद्यालयात संगणकामार्फत तात्पुरता प्रवेश दिला जाईल.

९.२ उमेदवाराचा तात्पुरता प्रवेश निश्चित करीत असतांना प्रथम सामान्य गुणवत्ता यादीतून (General Merit List) जागा भरण्यांत येतील. त्यानंतर मागासवर्गीय संवर्गाच्या जागा भरल्या जातील. मागासवर्गीय उमेदवार सामान्य गुणवत्ता यादीतून (General Merit List) गुणवत्तेनुसार प्रवेशास पात्र राहतील.

९.३ गुणवत्तायादीनुसार प्रवेश प्रक्रिया राबविल्यानंतर जर कोणत्याही मागासवर्गीय प्रवर्गासाठी आरक्षित जागा रिक्त राहिल्यास त्यावर विशेष मागास वर्ग (SBC) उमेदवार जास्तीतजास्त २ टक्के इतक्या जागांवर गुणवत्तेनुसार प्रवेशास पात्र असतील.

९.४ केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेच्या तात्पुरत्या प्रवेश निश्चितीनंतर संबंधित महाविद्यालय प्रमाणपत्राची छाननी करेल. या छाननीमध्ये गुणात/जातीच्या संदर्भात/पात्रतेच्या संदर्भात त्रुटी आढळल्यास व तपासणीअंती सिध्द झाल्यास तात्पुरता प्रवेश महाविद्यालयामार्फत लेखी कारण देऊन रद्द केला जाईल त्यामुळे केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेतून देण्यात आलेला तात्पुरता प्रवेश अंतिम मानण्यात येऊ नये.

९.५ मागासवर्गीय प्रवर्गातील काही जागा रिक्त राहिल्यास त्या खालील गटातील अंतर्गत बदलाने भरल्या जातील.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| गट १ | (i) | अनुसूचित जाती व नवबौध्द (SC) | (ii) | अनुसूचित जमाती (ST) |
| गट २ | (i) | विमुक्त जाती (VJ) (अ) | (ii) | भटक्या जमाती (NT1) (ब) |
| गट ३ | (i) | अ) भटक्या जमाती (NT2) (क) | (ii) | भटक्या जमाती (NT3) (ड) |
| | | ब) इतर मागासवर्गीय जाती (OBC) | | |

९.६ ९.५ प्रमाणे बदल करुनही मागासवर्गीय संवर्गाच्या जागा रिक्त राहिल्यास त्या सर्व मागासवर्गीय उमेदवारांमधून एकत्रित गुणवत्तेनुसार भरल्या जातील.

९.७ यानंतरही जागा रिक्त राहिल्यास त्या खुल्या संवर्गातील उमेदवारांमधून गुणवत्तेनुसार भरल्या जातील.

९.८ विषयांच्या विहित जागा रिक्त राहिल्यास पुढीलप्रमाणे बदल करुन प्रवेश देण्याचे अधिकार प्रवेश समितीला असतील :

**अ)** भाषा विषयांतर्गत बदल.

**ब)** कृषी व विज्ञान विषयांतर्गत बदल.

**क)** संगणक/माहिती तंत्रज्ञान/अभियांत्रिकी व गणित विषयांतर्गत बदल.

**ड)** विज्ञान/गणित विषयांतर्गत बदल.

**इ)** या बदलानंतरही भाषा, विज्ञान, गणित, वाणिज्य यांच्या जागा रिक्त राहिल्या तर त्या इतिहास,

भूगोल, सामाजिक शास्त्र विषयाच्या विहीत टक्केवारीनुसार विभागून देण्यात येतील.

**ई)** इतिहास व भूगोल विषयांतर्गत बदल यात जागा शिल्लक राहिल्या तर सामाजिक शास्त्र अध्यापन पध्दतीस देण्यात येतील.

**फ)** या सर्व बदलानंतरही जागा रिक्त राहिल्यास सर्व विषयाच्या एकत्रित गुणवत्ता यादीतून प्रवेश दिला जाईल.

**ग)** यानंतरही जागा रिक्त राहिल्यास माध्यम बदलून (उमेदवाराने दिलेल्या पात्र माध्यमानुसार)प्रवेश दिला जाईल.

९.९ **तात्पुरत्या प्रवेशाची अंतिम प्रवेश निश्चिती :-**

१) उमेदवाराने ALC केंद्रावर भरलेल्या अर्जाची केंद्रीय प्रवेश प्रक्रिया समितीद्वारा छाननी/तपासणी केली जात नाही. त्यामुळे केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारा देण्यात आलेले तात्पुरते प्रवेशपत्र अंतिम प्रवेशपत्र म्हणून ग्राहय धरले जाणार नाही. केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेद्वारा देण्यात आलेल्या तात्पुरत्या प्रवेश पत्राच्या आधारे संबंधित महाविद्यालयाने उमेदवारांच्या बी.एड. प्रवेशासाठी आवश्यक प्रमाणपत्रांची व गुणवत्तेची छाननी करुन पात्र असल्यास निर्धारित शुल्क विहित वेळेत भरल्यानंतर प्रवेश अंतिम केला जाईल. केंद्रीय बी.एड. प्रवेश नियमावली व संबंधित विद्यापीठाचे बी.एड. अभ्यासक्रमासंबंधीचे पात्रतेचे निकष यांच्या आधारे उमेदवाराचा प्रवेश अंतिम करण्याची जबाबदारी संबंधित अध्यापक महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांची राहील.

२) उमेदवाराने खालीलपैकी कोणतीही माहिती चुकीची भरल्याचे महाविद्यालयाच्या निदर्शनास आल्यास प्रवेश नाकारण्यात येईल.

अ) पदवी तीन वर्षाची, ब) किमान पात्रता गुण (टक्केवारी) पदवी किंवा पदव्युत्तर, क) किमान सी.ई.टी. गुण ड) योग्य नमुन्यातील अनुभव प्रमाणपत्र व नियम १.३ मधील नमूद केलेली सहपत्रे, इ) संवर्ग, ई) विषय/अध्यापन पध्दती, फ) माध्यम, ग) कोटा, ह) विद्यापीठनिहाय प्रवेशपात्रता

तसेच खालील प्रमाणपत्रे सादर न केल्यासही प्रवेश नाकारण्यात येईल :

अ) सी.ई.टी. स्कोअर कार्ड

ब) अध्यक्ष, केंद्रीय प्रवेश समिती यांच्या सहीचे तात्पूरते प्रवेश पत्र

क) गुणवत्तेसाठी ग्राहय धरलेल्या गुणासाठीचे आवश्यक मुळ गुणपत्रके व प्रमाणपत्रे

ड) संवर्गाच्या लाभासाठी शासनाच्या निर्णयानुसार आवश्यक सर्व प्रमाणपत्रे

इ) अपंग, आजी-माजी सैनिक, प्रकल्पग्रस्त, भूकंपग्रस्त, परित्यक्ता, घटस्फोटीत महिला, विधवा व संबंधीत सवलती असल्यास त्याबाबतचे प्रमाणपत्र

ई) इंग्रजी माध्यमाच्या प्रवेशासाठी इंग्रजी भाषाज्ञान चाचणी गुणपत्रिका.

वरील बाबींपैकी काही उणीवा/त्रुटी/चुकीची माहिती किंवा प्रमाणपत्रांची कमतरता यामुळे महाविद्यालयात प्रवेश नाकारला जाऊ शकतो. हा प्रवेश नाकारला गेल्यास ही सर्वस्वी उमेदवाराची जबाबदारी राहील.

९.१० **गुणवत्ता यादीत जर समान गुण असतील तर प्राधान्यक्रम ठरविण्यासाठी खालील पध्दतीचा अवलंब केला जाईल :**

१) प्रथम सी.ई.टी. गुणांचे आधिक्य, हेही जर समान असतील तर,

२) पदवीस्तरावरील निव्वळ गुणांचे आधिक्य, हेही जर समान असतील तर,

३) क्रमशः तृतीय, द्वितीय व प्रथम वर्षाच्या गुणांचे आधिक्य, हेही समान असतील तर,

४) वयामधील जेष्ठता.

१० **गुणवत्ता यादी**

१) सर्व प्रवेश पात्र अर्जांची गुणवत्ता यादी ७० टक्के, २८ टक्केसाठी माध्यमनिहाय/विषयनिहाय/संवर्गनिहाय तसेच अंतर्गत आरक्षणासाठी (आजी/माजी सैनिक व अपंग) तसेच २ टक्के साठी आणि काश्मिर विस्थापितांसाठी स्वतंत्र गुणवत्ता याद्या तयार करण्यात येतील.

२) **गुणवत्ता यादीतील माहिती आपणांस MKCL च्या http://oasis.mkcl.org/bed या वेबसाईटवर व ALC वरही उपलब्ध होऊ शकेल.**

११ **प्रवेश फेरी**

अ) प्रवेशासाठी खालील प्रमाणे ऑन लाईन फेऱ्या घेण्यात येतील :

प्रथम फेरी : शासकीय, अनुदानित व केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयेत सहभागी कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये

दुसरी फेरी : शासकीय, अनुदानित व केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयेत सहभागी कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये
तिसरी फेरी : शासकीय, अनुदानित व केंद्रीय प्रवेश प्रक्रीयेत सहभागी कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये

ब) प्रवेशाच्या तीन फेऱ्यानंतर जागा शिल्लक राहिल्यास संबंधित अध्यापक महाविद्यालयामार्फत राज्यस्तरीय गुणवत्ता यादीतून गुणवत्तेनुसार विषयनिहाय/संवर्गनिहाय प्रवेश दिले जातील व त्यासाठीचे वेळापत्रक आवश्यकतेनुसार स्वतंत्रपणे वेबसाईट व वर्तमानपत्रे यामधून प्रसिध्द केले जाईल.

क) आवश्यकतेनुसार फेरी कमी जास्त करण्याचे किंवा प्रवेश प्रक्रियेच्या स्वरुपात बदल करण्याचे अधिकार मा.शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे, अध्यक्ष, बी.एड प्रवेश समिती/सक्षम अधिकारी यांच्याकडे राखून ठेवण्यात येत आहेत.

**टीप :**

१) केंद्रिय प्रवेश प्रक्रियेमध्ये ३०.०४.२०११ पर्यंत सहभागी झालेल्या शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयांची यादी वेबसाईटवर प्राधान्यक्रम अर्ज भरतांना उपलब्ध करुन देण्यांत येईल. त्यात काही बदल झाल्यास तो वेळोवेळी वेबसाईटवर दर्शविण्यात येईल.

२) माहिती पुस्तिकेत देण्यात आलेले वेळापत्रक संभाव्य आहे.

३) त्यात बदल झाल्यास तो वेळोवेळी http://oasis.mkcl.org/bed या वेबसाईटवर व वृत्तपत्रातूनही प्रसिध्द केला जाईल.

४) प्रवेश प्रक्रियेच्या फेऱ्या व वेळापत्रकात बदल करण्याचे अधिकार शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण व अध्यक्ष बी.एड. प्रवेशसमिती/सक्षम अधिकारी यांनी स्वतःकडे राखून ठेवले आहेत.

५) अपूर्ण भरण्यात आलेला अर्ज स्वीकारण्यात येणार नाही.

६) सीईटीचे माध्यम मराठी व इंग्रजी राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर २०११०५०४१७५२२३००१ येथे उपलब्ध आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

**( सदाशिव शिवदास )**
**सहसचिव, महाराष्ट्र शासन**

प्रति

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
सर्व सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालय,
कुलसचिव, सर्व महाराष्ट्रातील, अकृषि विद्यापीठे,
सदस्य सचिव, प्रवेश नियंत्रण व शिक्षण शुल्क समिती, शासकीय तंत्रनिकेतन, खेरवाडी, वांद्रे ( पूर्व ), मुंबई ४०००५१,
सचिव, विना अनुदानित अध्यापक महाविद्यालये संस्था चालक असोसिएशन, १५ शार्दुल अपार्टमेंट्स, जुना टोल नाका, मुंबई बायपास, उत्सव मंगल कार्यालयाजवळ, वडगांव (बुद्रुक), पुणे ४०० ०४१,
निवड नस्ती.

G:\B.Ed.GR 2011-12.doc